

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Nr. 5349.

CONCURS

Devenind vacante trei stipendii de stat de câte 1000 cor. destinate pentru calificarea mai departe a clericilor absolvenți ai seminarului nostru arhidieceșan pedagogico-teologic prin studierea la vre-o universitate din patrie, pentru conferirea acelor se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Concurenții vor trimite în termenul deschis suplicile la consistoriul arhidieceșan înstruate cu următoarele documente:

1. Carte de botez, că sunt Români greco orientali.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Absolutoriu teologic.
4. Testimoniu dela medic despre întregitatea trupescă și sufletescă.
5. Declarațiune în scris, că după absolvarea cursurilor dela universitate vor servi bisericeii în condițiunile la cari i va chema.
6. Declarațiune în scris, că vor studia și se vor califica ca studiu principal din una dintre cele trei grupuri de studii, indicate mai jos.
7. Eventual alte documente recomandătoare.

Ca studii principale se designază:

1. Matematica și fizica.
2. Limba magiară și germână.
3. Istoria naturală și geometria descriptivă.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 5 Iunie, 1901.

Consistoriul arhidieceșan.

Pasivitate sau activitate?

de

Dr. Eugen de Lemény.

VII.

Pentru-ca să nimicescă pe Unguri materialicesce, Evreii au trezit instinctele cari dormitau în sufletul poporului unguresc și astfel s'a început în această țară o risipă ne mai pomenită, care a avut de urmare, că afară de averile bisericesci, o mare parte din proprietatea de pământ a ajuns în mâinile Evreilor, ear' câtă a mai rămas în mâni unguresci e atât de împovărată cu datorii făcute la Evrei și bănci evreiesci, încât azi-mâne va ajunge și aceea prin licitațiune publică în mâinile lor, după cum ajung în mâinile lor și toate acelea moși ale statului, cari se parcelază pentru scopuri de colonisări.

In general sémână a fi tragicul națiunei unguresci, că din toate câte se fac pentru întărirea elementului magiar numai jidovimea internațională profită.

Evreii însă nu s'au mulțămît cu aservirea Ungurilor pe teren economic, ci pentru-ca să-și asigure pe vecie ceea ce și-au agonisit pe căile permise de morala mosaică, au trebuit să subjuge pe Unguri și în privința intelectuală. Națiunea politică ungară, care face astăzi vre-o 18.000.000 suflete și constă afară de Unguri încă din șapte popore diferite, dintră cari în privința intelectuală fie-care se pôte măsura cu națio-

nalitatea magiară: era foarte bine în stare să producă atâta inteligență câtă corespunde recerînțelor unui stat modern. Contingentul necesar de inteligență firesce l'ar fi dat fie-care naționalitate din țară, corăspunător numărului seu și calităților sale intelectuale.

După ce Ungurii, chiar dacă ar fi un element cu mult mai superior de cum sunt în faptă, numărând cel mult 7 din 18 milioane ale locuitorilor acestei țeri, nu au fost în stare să producă atâta inteligență câtă este de lipsă pentru acoperirea recerînțelor unui stat de 18 milioane, ear' Evreii voiau să se facă indispensabili Ungurilor, a zăcut pentru ei foarte aprôpe ideea să înstrăineze pe nemagiari de Unguri, și astfel să depărteze pe nemagiari dela viața statului, silindu-i totdeodată pe Unguri să acopere deficitul de inteligență, care neapărat trebuia să se nască prin depărțarea nemagiărilor, cu inteligența evreiescă și întru-cât acesta nu era de ajuns, prin favorisarea imigrațiunei elementelor semite din toate țerile vecinașe statului ungar.

Pentru-ca să pôtă realiza Evreii această idee, au avut lipsă de opiniunea publică, resp. au trebuit să schimbe opiniunea publică țeja esistentă, astfel, după cum corespundea ea intereselor lor. Au făcut deci earăși aceea-ce era foarte natural, au pus mâna pe întrăga presă magiară și cu ajutoriul acesteia au aruncat în masele poporului magiar parolele despre „superioritatea elementului magiar”, despre „națiunea singură alcătuită de stat” — „ideea de stat magiar”, — „națiunea unitară magiară”, ear' aceste devise, cari gâdaleau în mod colosal dorul de mărire al Ungurilor, i-au scos pe sermanii ómeni din sâr te. Pe de altă parte presa ovreită a început a îngrî pe cetățenii nemagiari, denunțându-i ca trădători de patrie, daco romanisti, panslavisti, pangermanisti, etc.

Gărgăunii băgați în creerii poporului magiar au avut efectul dorit de Evrei. După-ce Ungurii în timpul dela 1849 până la isbucnirea răsboiului cu Prusia, și chiar și după aceea, și până în ziua de astăzi, au conspirat cu totă lumea în contra monarhiei habsburgice (veđi Kossuth, Türr, Klapka, Riemler-Pázmándy, Riemler-Ugron etc.), bătaia dela Königgrätz le-a aruncat în pôle tot ce au dorit: O Ungarie, ca stat de sine stătător, cu un rege în oronat, cu regim propriu și parlament propriu, având cu Austria comunitate basată pe principiul de paritate numai în privința acelor necesități de stat, cari rezultau din uniunea reală, esistentă și astăzi întră Ungaria și Austria.

Sub scutul lui Bismark, condus pe deoparte de ura pe care o avea în contra Austriei, ear' pe de altă parte de grupul financiar Rotschild-Bleichröder, cu care Bismark sta în relațiuni foarte apropiate, și în fine sub pavăza întregii alianțe israelite și-a început regatul marian „opera de consolidare”.

Conform receptei ovreiesci s'a început un răsboiu de exterminare în contra popórelor nemagiare.

Elementele nemagiare au fost scóse din dietă, din oficiile de stat, și din cele administrative.

S'a decretat, că este în contra intereselor statului, ca nisuițele națio-

nale culturale și economice ale popórelor nemagiare să fie spriginite din partea statului, a aceluiaș stat, pe care majoritatea nemagiară a locuitorilor sei îl susține din sudórea feței sale, fără ea să primescă în schimb nici cel mai mic favor.

Denunciarea, calumnia, lăpédarea de neam, de biserică și de numele erezit dela moși și strămoși, sunt decretate virtuți cetățenesci.

Crucea, emblema regatului marian, este zilnic batjocorită și călcată în picioare din partea neomagiărilor, cari mereu sosesc în număr considerabil din Galiția, Bucovina și Rusia.

Cu un cuvânt, un cancan — sau mai bine zis un esárdás — nebun s'a deslănțuit în țerile corónei S-tului Stefan în jurul ideei de stat și a vițelului de aur, un joc care se mișcă într'un cercul vițios, ne mai pomenit într'un stat care pretinde a fi stat de drept și provăduț cu cultură europenă.

Pentru-ca să aduc numai un singur exemplu, amintesc, că Evreii îi sug pe bieții Secui până în mēduva óselor; aceiași Evrei însă varsă lacrimi de crocodil asupra stării miserabile în care se află Secuii. Aceiași Evrei fac moțiuni preste moțiuni în privința ameliorării sortii Secuilor prin colonisări pe moși de ale statului. După-ce s'a întemplat însă colonisarea, firesce earăși aceiași Evrei vin și le iau pe nimica tot ce au primit dela stat, și sermanii coloniști să întore earăși acolo de unde au plecat, cu mult mai sēraci și mai amărîți decât cum au fost înainte de colonisare. Astfel s'au sfirșit toate colonisările pe cari le-a inițiat guvernul, și e caracteristic, că cu toate desastrelor suferite, se colonisază mai departe.

Un alt esemplu, pe care l'aș pute aminti din cauza actualității sale, este „casul Egan”. În calitate de comisariu ministerial a fost trimis acest Ungur, om de onóre, din partea guvernului în mijlocul poporului rutean, pentru-ca să studieze cauzele miseriei în care se află acest popor „sincer aderent al ideii de stat magiar”. Sinceritatea aderenței Rutenilor la „idee” sunt silit să o cred și eu, din simplul motiv, că deși există și la noi ținuturi, în cari miseria nu e mai mică decât la Ruteni, cu toate acestea nu și-a luat până acuma nici un singur comisariu ministerial osteneala de a ne cerceta și pe noi.

Omul de omenie Egan vine întră Ruteni, află că poporul de faptă se află într'o stare miserabilă, ear' cauza este Evreimea. Indtă ce a riscat Egan aceste cuvinte nesufemistice, imediat a fost rechemat la Pesta și după ce a fost dăscălit cum se cade, i-s'a dat un adlatuș cu numele Paris și în societatea acestui domn a plecat Egan earăși între Ruteni pentru-ca să studieze mai departe necazurile lor.

Pe Egan, ca om cinstit, puțin l'a genat dl Paris. Și-a continuat scrutările sale fără să iee în considerare denunțările continue ale adlatului, impus de Evreimea. Egan firesce a avut noroc cu aceea, că a avut la spatele sale pe un alt om de cinste, pe ministrul de agricultură Darányi, care pentru a pune capăt întrigilor lui Paris, în plin parlament a declarat, că insinuările lui Paris sunt mincinoșe. Egan e om cinstit

și poporul rutean e „aderent sincer al ideii”.

Acest mic desastru a iritat pe mulții nostri „concetățeni” de religiune mosaică într'o astfel de măsură, încât imediat au pistolit o conjurațiune a Rutenilor în contra „ideii de stat magiar” și au declarat pe sermanii ómeni de „trădători de patrie”.

Incheerea anului școlar la seminarium.

Ca întregire a raportului publicat în numărul trecut al fôei nóstre, dăm astăzi frumosul discurs ocasional al dlui profesor Ioan Ghibu, rostit cu ocaziunea încheierii solemne a anului școlar la seminarium Andreian din loc, cum și al absolventului de teologie, Sebastian Stanca, adresat cu aceeași ocaziune corpului profesoral, drept mulțumită pentru ostănelele puse întru instruirea și educarea tinerimei, care la acest institut și-a câștigat forțele necesare pentru a pute purta lupta ce o așteptă în viața publică.

Discursul dlui profesor Ghibu a fost următorul:

Inaltpreasfințite Stăpâne! Onorați Domni! Stimăți colegi! Iubiți elevi!

Am ajuns cu ajutorul lui Dumnezeu earăși la finea unui an școlar în seminarium nostru Andreian. Ziua de astăzi e o zi de mare sərbătóre; căci liniștiți în consciința noastră putem reprivi asupra ogorului muncii nóstre spirituale de un an. Acosta festivă zi câștigă în importanța sa și prin acea coincidență, că ea este totdeodată ziua cea mare aniversară a morții celui mai mare bărbat al bisericeii nóstre ortodoxe — a marelui arhieru Andreiu de odinórá Baron de Șaguna, al cărui nume este atât de viu legat de acest institut per eminentiam culturală. În fața unei zile atât de mari și de momentóșă în viața noastră bisericescă și culturală, mă întreb eu — despre ce ar fi mai potrivit a rostii câteva cuvinte? Este óre rațional a vorbi în materie de știință sau de pedagogie specială? Sau a vorbi în tesă generală despre o cestiune mai multilaterală, în care toate științele și întrăga pedagogie cu toți ai ei rami incurg și se deplasează?

Dați-mi voe, ca în acest cuvânt ocasional să ne întreținem câteva momente rostind câteva cuvinte despre înșemnatatea culturalei spirituale, carea este singurul levator al ridicării omului la cea mai înaltă perfecționare posibilă. Cultura este libertate. Acosta axiomă s'a dovedit până în present în toate timpurile și la toate popórele de un absolut adevăr. Notoric fiind că libertatea e cel mai mare bun al omului pe pământ, să nu nizuescă deci omul din toate puterile sale ași câștiga și ași asigura acest mare și vital bun?

Să nu ostenim și să nu muncim óre și noi Români, din toate ale nóstre puteri, ca să ne întabulăm la primul loc pe această avere neperitóre, pe care nici molile nu o pot róde, nici furii strica și sparge? Cu cartea vieții în mână, cu istoria universală, cu această magistră a noastră a tuturor, să încercăm a lua o fugitivă vedere în sórtea și destinele deosebitelor popóre locuitoare pe pământ în întregul percurs al vieții lor, — și atunci ne vom convinge pe deplin, că școlă și prin școlă cultura, la care s'a avântat unul sau altul popor, le-a asigurat esistența, ba ce este și mai mult și mai înălțător — le-a asigurat un nume bun și o reputațiune netăgăduită pentru toate timpurile; — ear' pe de altă parte

vom pute vedea, că popore mari și fruntașe, pôte cele mai remarcate între cele de frunte — neglijând șola — acosta artera a vieții lor, au decăzut, la unele au perit cu desevșire, așa că numai numele lor a mai ramas de tristă reamintire istorică. In nex logic așa dar' rezultă că institutele de cultură spirituală sunt forțele de viață pentru un popor. Și cu cât un popor are mai multe și mai bune astfel de instituțiuni, cu atât este el mai viguros și mai trainic. Vorbind și eu cu psalmistul David — unui astfelu de popor i-se vor înnoi tinerețele lui ca aripile vulturului, — un astfelu de popor nu mai îmbătrânește, nu i-se istovesc forțele de viață, nu decade, nu mai pere.

Noi Români suntem un popor mai tiner, noi ne-am zămislit și ne-am născut numai în timpul renascerei evanghelice, noi Români ar trebui să progresăm mai repede; căci noi nu avem în contul pasivelor vieții noastre genetice greșurile și orbecările, ca alte popore, cari au trăit și în chaosul și în valurile turbulente ale evului vechiu. Lupta între omul vechiu și între omul nou renăscut a fost teribilă și continuă încă până în timpurile noastre, căci grósă și nepătrunsă au fost și besna minții, produsă de spiritul de castă, de spiritul de sclăvie și de simțul aplecat la tot felul de terorism pe acel timp; ear' pe de altă parte lumina adevărurilor resărită în noul Sion, în lupta neegală cu aceste duhuri infernale a fost aprópe absorbită, respective redusă la un minim disparent.

Noi Români, un popor plin de viață, cu puterile și cu exigențele noastre vitale mai puțin usate și cu întrégă firea și ființa noastră mai prosperă și mai capace, avem cele mai sigure șanse de a da mereu și sigur înainte pe terenul eluptării unei pozițiuni cât mai onorifice între ale lumii ginte multe și mari; înțelegându-se de sine, că acesta numai așa se va pute, dacă ale noastre frumóse puteri și exigențe de viață nu le vom mistui în netrebnice și mărunte lupte între noi înșine. Cu această solemnă ocaziune la închiderea acestui an școlar, aici în Seminarul marelui Moisi al Bisericii noastre — al cărui geniu planază și acum asupra noastră și pare că ne tot șoptește devisa lui de predilecțiune: luminéză-te, luminéză-te noue popor român; zic, în aceste momente de un calibru mai avântat prin sentimentele noastre de recunoștință, mă întorc către voi alumni ai acestui institut de o mai superióră cultură și educațiune română și vă adresez acum nu ex cathetra ci ex camera caritatis, ca un profesor mai vechiu al vostru, aceste binevoitoare și calde cuvinte eșite din adéncul inimii mele, ca asemenea în ale vóstre tinere și nevinovate inimi să fie plasate: folosiți bine timpul tinerețelor vóstre, strîngeți până sunteți aici în această coșniță, mierea stîințelor și a cultivării vóstre omnilaterale, că eșind voi de aici și sburând în mijlocul poporului nostru unii ca învățători alții ca preoți, — să curgă ale vóstre învățători și povéțuri în poporul nostru, ca unul de lemn pe barba lui Aron, strîngeți aici în acest sacru templu al muselor și ceara cea binemiroșitoare a înțelepciunii și a temerii de Dzeu, ca se vă puteți lumina mintea vóstră și să vă încălziți pentru chemările vóstre în prea frumósele cariere de învățători și păstori ai poporului nostru, și ca în ultima analiză să cimentăți caracterul religios și moral al poporului nostru român. Atunci când tinerețea seminarială se va inspira pe deplin de aceste idei sublime și înălțătoare pentru chemările ei, atunci dar' numai atunci poți fi încredințat înalt Prea sfințite Părinte Archiepiscopu ca demn următoriu în scaunul marelui arhieru Andreiu, — atunci și noi ceilalți toți profesori și binevoitori ai înaintării și prosperării putem fi liniștiți, că intențiunile legate de acest institut cultural sunt aprópe realizate, atunci tóte schinteile acelu mare spirit sunt prinse și altuite în al nostru spirit; — atunci în genere zis: tot ce a sémănat el, în pământ bun și roditor a căzut, și rădăcini puternice a prins sémânța și la timpul seu și roduri bogate va da.

Terminând mai adaug a vă zice voué iubii elevi ai seminarului acestuia încă câteva cuvinte: adăpați fiind voi aici în acest seminaru cu apa cea vie a sciințelor și a dreptei credință în Dzeu, duceți cu voi această apă de viață dătătoare și ve siliți în chemările vóstre frumóse și alese a lucră, ca acesta

apă să curgă și în albia poporului nostru tot mai abundanț, ca acest popor să vieze până în cele mai îndepărtate timpuri întreg și fericit.

Vorbirea d-lui absolvent de teologie Sebastian Stanca e următoarea:

Esc. Vóstră I. P. S. Stăpâne! Prea Onorate D-le Director! Onorat Corp profesoral! Stimaților Domni, și Fraților!

O profundă emoțiune 'mi cuprinde astăzi sufletul; profundă emoțiune, pentru-că mare și însemnată zi este acesta în viața noastră. Distinții óspeți, cari ne-au onorat cu prezența d-lor, haina de sərbătóre, ce îmbracă pe cei adunați aici, solemnitatea întâpărită pe fețele tuturor, serioșitatea, ce transpiră din vestmântul acestor bėtrâne ziduri, iată ce-mi stărnesc această emoțiune.

Cu adevărat mare însemnatate are această clipă a zilei de azi. Astăzi se implinesc 28 primăveri de când fericitul și de toți adoratul părinte „Andreiu“ s'a culcat la sinul veciniceii, astăzi s'a pogorit în apus sórele unui nou an de muncă și din apusul orizontului seu își aruncă privirea înapoi asupra ródelor acestui an, dar' însemnată devine ziua această pentru noi și prin aceea, că astăzi doi din păstori cari ne-au călăuzit cu dragoste și abnegațiune pe calea, ce am percurs'o până aci, își părăsesc această turmă și 'și îndrėptă pașii pe altă cale, ca să-și pună puterile în serviciul altui cerc de activitate.

Acești iubii păstori sunt d-nii profesori Dr. Barcian și dl Dr. Stroia. Măna providenței li-a deschis porțile unui drum nou de viață și de muncă, în care se pótă fi tot atât de folositori scumpei noastre bisericii și națiunii. Din acest motiv ni-se bucură sufletul pe deoparte, dar' ni-se umple inima de duióșie pe de alta. Ne bucurăm că zelul muncii d-lor le-a fost recunoșcător și le-a dat posibilitatea de a lucra mai departe pentru binele bisericii și neamului nostru pe o cale dór' mai puțin spinósă, decum a fost cea de până aci; inima ni-se înduioșează însă, pentru că vedem că prin îndepărtarea d-lor dela sinul acestui institut, institutul se lipsesc de două foculare puternice de lumină și cultură, recunoscute nu numai de ai noștri, ci chiar și de străini. Sacrificiile, ce le-au adus pe altarul muncii au fost însuflete de duhul serioșității, de duhul dragostii de neam și al iubirii de Dumnezeu.

Umilința față de tainele D-zeirii le-a fost pururea soț nedespărțit în toți pașii, ce i-au condus în drumul plin de spini al neobositei d-lor activități; abnegațiunea, acea virtute, acea descoperire a tăriei sufletului, prin care omul pururea remâne credincios D-zeirii, a fost plugul, cu care au spart țelina neștiinței și au produs belșug de róde de cultură și lumină; iubirea: împlinirea virtuților și legătura păcii, a fost secerea, cu care au căutat să stărpescă din inimile noastre ori-ce spin și pălămidă.

Ródele acestor nobile însușiri, pe cari ni-le confirmă prezentul și pe cari și noué ni-le-au oferit în decursul timpului petrecut în sinul acestui institut, ne obligă, că să le exprimăm cea mai adéncă recunoștință.

Nu recunoștință materială, pentru-că n'avem averi și bogății, astfel de prestațiuni nici nu se remuneréză numai prin recompense materiale; avem însă bogăția inimii, pe care cu drag li-o deschidem și lăsăm să între căldura binevoitoarelor lor cuvinte, să prindă rădăcini adénci și pururea să ne fie conducătoare și sfătuitoare în tóte acțiunile viitorului nostru.

Din aceste motive, în numele tuturor elevilor atât din secțiunea teologică cât și pedagogică, pe cari organizarea acestui institut pe de o parte, ear' chemarea noastră pe de alta ne înfrășește — îmi deschid neputința cuvintelor mele și vă exprim, stimaților domni profesori, cari azi vă depuneți mandatul de până aci, — cea mai adéncă și de cel mai sincer simț de recunoștință insuflată multămită pentru căldura razelor bunăvoinței D-vóstră, cu care ați alergat pururea în mijlocul nostru și ați căutat să infiltrați acele raze în inimile noastre, să ne încălziți cu focul binelui și al adevărului, să ne luminați întunerecul neștiinței noastre, să ne întâiți simțirile sufletului nostru, ca în calea viitorului să ne șovăim și să putem aduce și noi folos bisericii și neamului nostru, care dela noi așteptă lumină și viață. Vă mulțămim pentru abnegațiunea și simțul nobil de sacrificii, ce l'ați dovedit pururea față de noi. Vă

asigurăm că în viitorul esistenței noastre în totdeauna vă vom păstra cea mai nobilă recunoștință, imaginea D-vóstră va pluti înaintea ochilor sufletului nostru, ca o stea magică, ale cărei raze cu drag le vom urma în drumul nostru.

Rog deci pe Preabunul nostru părinte din ceriuri, ca din îndurarea Lui fără hotar să vă dăruiască putere și tărie, ca în ogorul, în care v'a trimis acum ca cultivători să puteți lucra cu aceeași înțelepciune, ca și cea de până aci, să puteți lucra cu dragoste la edificiul aspirațiunilor bisericii naționale.

Totodată, ca unul dintre aceia, cărora astăzi li-se deschid porțile vieții, ca unul dintre aceia, cari azi culegem rodul muncii noastre de un șir de ani, cari azi ne îndreptăm luntrea vieții noastre cu témă în largul mării, din prag îmi mai întorc încă odată cu jale ochiul meu, și în numele fraților mei clerici și pedagogi, cari azi pășim peste acel prag, — vă aduc cea mai sinceră mulțămită Preaonorate d-le director și onorat corp profesoral pentru dragostea părintescă cu care ne-ați condus întotdeauna către adevăratul liman al chemării noastre. Cu durere ne despărțim de sinul acestui institut, pentru-că tot mai mult suntem convinși, că razele luminii lui ni-au încălzit inimile și au sădit în noi sémănta tăriei, care să ne facă să nu șovăim în cursul valurilor ademenitoare ale viitorului nostru. In acest institut ochii sufletului nostru și-au lărgit orizontul vederilor lui, aici am simțit măreția chemării noastre, aici ne-am convins, că noi nu suntem numai ai noștri, suntem mai curând ca ori cine ai neamului nostru, care dela noi cere lumină; aici ne-am convins, că datorința noastră de-a răspândi această lumină, sfântă este. Aici ați infiltrat d-vóstră în inimile noastre duhul înțelepciunii, duhul credinței, duhul dragostii creștinesci, ne-ați întărit, ca isbiturile sortii să nu pótă să ne dobóre, ci pururea cu fruntea senină și cu succes să urmărem geniul fericitului nostru părinte „Andreiu“ și devisei: „înainte“.

Recunoșcători vă vom fi D-vóstre, cari ne-ați învățat să ne însuflețim pentru ideale, să ne încălđim la focul zelului de muncă pentru lumină, să avem tărie de fer, să ne conducem de razele abnegațiunii și ale simțului de jertfire, și de stéua firmei credințe în Dumnezeu.

Fii siguri, că pururea ne vom aduce cu drag aminte de momentele petrecute sub ocrotirea D-vóstră, că mereu vom urmări dezvoltarea și progresul acestui institut și și în viitor ne vom încălzi de razele, ce emanază de aici și în ori-ce moment gata vom fi a vă sări în ajutor cu sprijinul nostru moral și material numai și numai să puteți da neamului ceea-ce așteptă dela D-vóstră.

Pătruși deci până în suflet de însemnatatea momentului acestuia, pătruși până în suflet de grația providenței divine, care ne-a învrednicit să ajungem și acest moment, cu umilință și devotament ne ridicăm ochiul inimii noastre către tronul Atotputernicului părinte din ceriuri și zicem:

Dómne, cea ce cu Inalta Ta înțelepciune destinele lumii le ocărnuiesci, Tu, care cu sfânta Ta dréptă ai ocrotit institutul acesta ridicat întru răspândirea luminii Tale, Tu, care înțelepți călăuzi și păstori i-ai dat — însuși Dómne nu 'ți întórcé fața Ta cea sfântă dela noi, ci ocărnuiesce și mai departe destinele acestor școle, deschide porțile veciniceii Tale viitorului acestui institut, ear' căpeteniilor și păstorilor acestui far de lumină dă-le Dómne putere și Duh din Preasfântul téu Duh, ca să pótă aréta mlăditelor neamului nostru lumina Ta și căile mântuirii Tale, ca prin acest templu de cultură în veci să preamărescă Preasfânt numele Tău. *Amin.*

Regretăm, că celelalte vorbiri, rostite cu ocaziunea frumósei sərbări de încheiere a anului școlariu la seminarul „Andreian“ din loc, fiind improvizate, nu le putem publica în întregime. Le-am dat însă în estras mai lung în numărul trecut al ziarului nostru și accentuăm și cu această ocaziune, că tóte au fost covârșitoriu de frumóse, și ca fond și ca formă, și că tóte au contribuit la splendórea zilei, care memorabilă și neuitată va rămâne pentru toți cei-ce au avut fericirea să asiste la momentele înălțătoare de inimi deslănțuite atunci în marea sală a institutului teologic-pedagogic din loc, care pótă numele marelui Andreiu.

Dela conferențele învățătoresci.

Protocolul

conferenței învățătorilor din protopresbiteratele Agnita și Făgăraș, ținute în Făgăraș, în anul 1901.

(Urmare și fine.)

Pentru conferențele din anul viitoru cu susținerea enunțiatelor de a lucra fie-care învățătoriu temele designate, se statorcesc următoriu program.

1. Tema din cerculariu consistorial: „Pentru ce se observă mare nepăsare și pentru ce nu se manifestéză mai multă însuflețire în activitatea celor mai mulți învățători ai noștri? și cum s'ar ajunge acea însuflețire?“ se dă spre lucrare unei comisiuni în persóna învățătorilor Mateiu Mateiu, Nicolau Roșca și Petru Macedon.

2. Se vor pregăti lucrări pentru prelegere practică

- din economie: prăsirea pomilor,
- din limba română: genurile.
- din geografie: fazele lunii.
- din limba magiară piesa: a tyuk.

Fiind că cerculariele consistoriale în afaceri de natură școlară, cari de regulă se trimit oficiului parochial, în cele mai multe casuri nu ajung la cunoscința învățătorilor:

Consistoriu archidieceșan este rugat a trimite asemenea cercularie și la persóna învățătorilor.

Deórece obvin casuri, că nu în tóte parochiile noastre se observă dispozițiunile în vigóre privitoare la înmatricularea elevilor, la încassarea și corecta administrare a banilor încuși din pedepsele pentru absențe școlare.

Consistoriu archidieceșan este rugat să atragă atențiunea oficiilor protopresbiterale la esecutarea cu strictetă a acelor dispozițiuni în tóte direcțiunile.

Deórece în unele centre ale conferențelor de până acuma s'au ivit neajunsuri mai ales în ce privește încușarea învățătorilor: conduce ei examenele, încredințéză conducerea examenelor și unor persóne total nepricepătoare de școlă, și din cauza acesta la examene se nasc conflicte regretabile între învățătoriu și acela ce conduce examenele:

Veneratului Consistoriu archidieceșan este rugat a lua măsurile chemate a preintimpina acel neajuns.

Deórece în unele centre ale conferențelor de până acuma s'au ivit neajunsuri mai ales în ce privește încușarea învățătorilor:

Veneratul Consistoriu archidieceșan este rugat a destina ca centre de întrunire eventual și unele comune mai bine impopulate cu credincioși de ai noștri.

Fiind-că învățătorii dela școléle statului cu ocaziunea întrunirilor lor didactice au favoruri la drumul de fer, călătorind cu preț redus:

Consistoriu archidieceșan este rugat a întreveni la guvernul țerei, ca asemenea favoruri să se deé și învățătorilor noștri confesionali cu ocaziunea călătoririlor lor la conferențele învățătoresci.

Deórece dela sistarea activității reuniunei învățătorilor din cercul Făgărașului anume de 4 ani nu s'a mai raportat despre starea bibliotecii și a cassei acelei reuniuni:

Și până când Preaveneratul Consistoriu archidieceșan va lua măsuri în această atacere se esmite o comisiune în persóna învățătorilor Ioan Capetă, Ilariu Comșa și Nicolau Roșca, care va avé a lua exacte informațiuni despre starea bibliotecii și a cassei, avénd a face la conferența proximă raport.

Deórece prin sistarea „Fóiei pedagogice“ s'au lipsit învățătorii de un organ, în care se tractau afaceri pur școlare, și se tractau cu pricepere de ómeni competenți:

Conferența regretă că din lipsa spriginului suficient a trebuit să înceteze „Fóia Pedagogică“ și enunță ca obligământ moral de a o sprigini fie-care învățătoriu în cazul de a mai apăre.

Pentru autenticarea protocolului celor trei ședințe:

Se alege o comisiune de 2 în persóna învățătorilor Ioan Capetă și Ilariu Comșa.

Cu acestea terminate agendele acestei conferențe, comisariul consistorial mulțumind membrilor conferenței pentru zelul și viul interes documentat în scopul de a promova binele public al școléi confesionale și prin această instituțiune pusă de Marele Metropolit Andreiu Baron de Șaguna, în legea funda-

mentală a bisericii noastre dorind fiecareia fericită înțocire la ale sale și depline puteri trupesci și sufletești spre a lucra cu succes la creșterea tinerimei, închide ședința la orele 1 1/2 p. m.

„Astra“, despărțământul Cluj. Convocare.

Toți onorații membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ de pe teritoriul despărțământului Cluj (orașele Cluj și Cojocna, apoi cercurile administrative: Cluj, Gelău și Nadeș, din comit. Cojocnei) precum și toți iubitorii culturii românești, prin această sunt invitați să binevoiescă a participa la *adunarea cercuală* a acestui despărțământ, care se va ține în 12 Iulie st. n. a. c. la 3 ore p. m. în școala confesională, eventual în biserica parohială gr. cat. din Cluj al cercului *Mănăștur* cu următoarea

Ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Raportul comitetului despărțământului.
3. Raportul despre starea casei despărțământului.
4. Alegerea unei comisii de 3 pentru censurarea rapoartelor de sub 2 și 3.
5. Alegerea unei comisii de 3 pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor.
6. Raportul comisiunilor de sub 4 și 5.
7. Alegerea directorului desp. și a comitetului cercual pe un nou period de 3 ani.
8. Propuneri și interpelări.
9. Verificarea procesului verbal al acestei adunări.

10. Cuvânt de închidere.

Pentru comitetul cercual al despărțământului Cluj al Asociațiunii.
Cluj, în 28 Iunie 1901 n.

Dr. Georgiu Ilea Dr. Stefan Morariu
director. secretar.

Scrisoare din Brașov.

— 16 Iunie v.

Românii nostri brașoveni stau și acum sub impresiunile cele mai plăcute, câștigate cu ocaziunea concertului de Joi seara (14 l. c.) al „Reuniunii române de cântări“, reușit în modul cel mai splendid.

Nu știu cine și cum ar fi în stare să deie din destul și fidel expresiune atâtor sentimente provocate de momentele serbătorești ale admirabilului concert, și ale și mai admirabilului succes al acestuia.

Programul a fost compus dintr'un singur punct: „*Povestea Rosei*“, (Der Rose Pilgerfahrt) de R. Schuman, tradusă în limba noastră de dl profesor A. Bârsean.

Ce privește executarea, notez că distinsul dirigent dl. G. Dima a făcut o bună achișiune în persoana *dșorei Hilda Paul*, care a primit ca sopranistă rolul „*Rosei*“, executându-l în dulcea noastră limbă românească cu deosebită ușurință și abilitate, deși nu posedă în graiu cunoștința limbii române.

Solistii și solistele cu rolurile cele mai frumoase dară și mai grele au fost: bas dl Dr. V. Saftu, tenor dl V. Popovici, alt dna Maria Dima, sopran dșora Hilda Paul, și toți au reușit splendid, secerând aplausele generale ale auditorului.

Nu mai puțin plăcut a atins cōrdele inimilor noastre și prestațiunile celorlalți solisti cu roluri mai scurte, în persoanele: d-na E. Ciurcu, dșorele Elisa Ilasievici, Haretina Nemeș, Steluța Bidu, și dl N. Oancea jun., care are un bas plin, plăcut și melodios.

Consider concertul acesta ca o luptă dată și încununată cu laurii cei mai distinși ai victoriei. Și luptă a și fost lupta luminei contra întunerecului; căci știut este din istoria evoluțiilor și a desvoltării omenimei, că lumina a fost, este și va fi în vecinică luptă cu întunerecul. Și numai cu lumina nu ne-am prea putut, până aproape acum, lăuda întru ale muzicii poporului nostru.

Corul constătătoriu din aproape 60 de membri s'a purtat brav, eluțând splendid succes și secerând funtunoșe aplause cari păreau a nu mai înceta.

Și cui îi revine adevăratul merit pentru strălucitul succes, dacă nu în linia primă distinsului și neîntrecutului dirigent, dlui G. Dima, care a format, a instruit și a disciplinat corul, conducându-l la triumf!

De aceea suntem mândri noi brașovenii și suntem făloși cu distinsul nostru artist, care face fală întregei noastre națiuni cu admirabilele sale prestațiuni, prin cari și-a adăos în scurtul interval de când dirigéază corul reuniunii noastre române de cântări, la activul reputațiunii sale de mai înainte respectul compatrioților și conlocuitorilor *Sași* din Brașov, cari nu lipsesc dela concertele noastre dirigeate de dl Dima.

preot Iosif.

NOUTĂȚI

Dela curte. Monarchul a plecat eri, Marți, la Ischl, unde va sta două luni, pentru a se recrea. Înainte de plecare a primit în audiență pe *Rifat bey*, căpitan în armata turcească, împărțit de serviciu pe lângă legațiunea turcească dela Viena.

Desvelirea statuei lui Al. Lahovari. Duminecă s'a făcut la București desvelirea monumentului ridicat întru memoria lui *Alexandru Lahovari*, fost ministru de externe, unul dintr'cei mai distinși fii ai României, mort în flōrea vieții și adânc regretat de întreaga românie. Monumentul e ridicat în piața Dorobanților din capitala României. La actual desvelirii au luat parte delegațiuni din toate orașele și județele țerii și nenumerate corōne au fost depuse la pōlele statuei, între cari s'a remarcat un frumos buchet trimis din partea M. Sale Regelui Carol. Solemnitatea s'a început cu serviciul divin, oficiat la orele 9 și jum. de cătră P. S. Sa Archievul *Nifon Ploestean*, vicariul Metropoliei din București; ear' după terminarea serviciului divin pânza cade de pe monument și figura impunătoare a lui *Alex. Lahovari* apare măestrosă ca venită din altă lume. Se încep vorbirile, ținute în ordinea următoare: G. Gr. *Cantacuzino*, șeful partidului conservator, *Saita* ajutor de primar, care în numele comunei ia statua în primire, *Tache Ionescu* și *Nicu Filipescu* și cu această solemnitatea decursă în fața miilor de omeni e terminată.

Desmîțire. Suntem autorizați a declara, că nu este adevărată știrea reprodușă din „*Pesti Napló*“ în numărul trecut al fōei noastre, despre darea în judecată, pentru calumnie, a contelui *Eszterházy*, din partea directorului executiv al „*Albincii*“ dl *Parteniu Cosma*.

Concertul meseriașilor nostri. Publicul sibian, acela care totdeauna și-a considerat de datorință frățescă și națională spriginirea nisuițelor spre progres ale reuniunii meseriașilor români din Sibiu, — de mult deja s'a dat a afla în concertele și convenirile ei sociale prilejuri binevenite pentru a petrece câteva momente de plăcută distracție sufletescă și a vedé în producțiunile de la aceste concerte dovești noue despre progresul reuniunii în tot ce e bun și frumos. Dacă și de astădată cu așteptări de acestea s'a prezentat la concertul de Duminecă seara numărul public, sigur nu s'a înșelat în așteptările sale. Cântările corale, cântate de un cor ce impune și prin numărul membrilor și prin farmecul drăgălașelor coriste, au stors generale aplause; aproape toate punctele de program au trebuit bisate. Asemenea și declamațiunea dșorei *Elena Baciu*, („*Triumful amorului*“ de T. Speranță) și a dlui *Nicolae Bratu* culegător-tipograf („*Dragoste învrăjbită*“ de G. Coșbuș) au fost răsplătite cu aplause generale și cu repetițe „*trăiască!*“

După eschauriarea programului a urmat dansul, început cu hora și continuat cu animație juvenilă până 'n zori.

Din inteligință au fost: asesorii N. Cristea și M. Lazar, prof. I. Ghibu, Dr. Șpan, și T. Popovici, adv. Dr. V. Dan, dir. Tribunei S. Moldovan cu familia, și un tōrte frumos număr de tineri. Asemenea și din provincie au fost câteva familii. În relație de schimb de bilete la producții au fost reprezentate reuniunile „*Tipografia*“, „*Eintracht*“, „*Arbeiterbildungsverein*“, „*Magyar ifjusági önképző-egyesület*“ și reuniunea catolică. Un moment nou și de însemnătate pentru relațiunile de colegialitate între reuniunile meseriașilor români a fost reprezentarea reuniunii „*Andreiana*“ din Sebeș prin delegații G. Tătar vice-president, *Pavel* secretariu și *Opincariu* cassariu al numitei reuniuni.

Casa magnaților ține ședință în 5 Iulie n. pentru a lua în discuție proiectele de lege votate în timpul din urmă din partea dietei, între cari e și proiectul de lege despre incompatibilitate.

În amintirea împăratului Ferdinand. Eri la 10 ore înainte de amézi s'a ținut serviciu funebral în catedrala din Buda în amintirea împăratului și rege Ferdinand V.

Post de medic. De la oficiul de proptoretor din Lăpușul-unguresc (*Magyar-Lápos*) e scris concursul la postul de medic în cercul *Mănășturului* (*Kápolnok-Monostor*), compus din 23 comune cu poporație aproape exclusiv românească.

Nou farmacist român. D-l *Dionisie Negru* din Abrud, fost practicant în Farmacia Curții regale F. Brus din București, a obținut la universitatea din Budapesta diploma de *Magistru* (licențiat) farmacist, cu distincție generală.

Moștenitoriul Rusiei, după cum se vorbește prin cercurile diplomatice din Petersburg, ar avé intențiunea să se însore și a și pus ochii pe o princesă germană, cu a cărei luare în căsătorie ar fi învoit și Țarul, dar' mama Țarului și totodată mama arhiducelui *Mihail* moștenitoriul de tron al Rusiei, e în contra acestei căsătorii, și nici nu vrea să știe de aceea, ca și al doilea fiu al ei să iee o *nemțoică* de soție.

† **G. Kovács de Mád.** Alaltăeri a repositat la moșia sa din Gerjen generalul campestre *George Kovács de Mád*, în etate de 61 ani. La etate de 18 ani era deja locotenent, a luat parte în războiul austro-francez din 1859 și în cel austro-prusiac din 1866.

Mulțamită aduce comit. nostru par. din *Petroșeni*, M. St. D. *Daniel Bârsan* din Seliște (de lângă Sibiu) pentru generōsa jertfă, ce a făcut în zilele acestea pentru biserica noastră cea nouă din *Petroșeni*, donând două sfesnice mari de aramă galbină și fōrte frumoșe în preț de 50 cor. — Tot asemenea și d-lui *Iosif Furca* cu soția sa *Maria* din *Petrila*, pentru mineele în 12 tomuri noue și cu litere latine și legate fōrte bine și frumos, în preț cu porto cu tot de 180 corōne. D-zeu să le respălătescă însutit această binefacere. *Petroșeni* la 1/7 1901 n. Avram Stanca paroch.

Alegere de deputat. Luni în 1 Iulie n. s'a sêvșit în Brașov alegerea de deputat în locul decedatului Iuliu de Brennerberg. A fost ales din partea Sașilor profesorul *Lutz Korodi*, după-ce nici Magiarii nici Români nu i-au pus contra-candidat. Alesul e bun naționalist, și a fost în trecut unul dintre fruntașii Sașilor verși. Presa patriotică e indignată, tocmai din acest motiv, de rezultatul alegerii.

După naționalități. Cetim în *Pester Lloyd* că Ungurii din Brașov, cu drept electoral, au ținut Duminecă adunare, în care s'a cetit raportul comitetului despre activitatea acestuia din trecut și s'au mai ales nouă membri noi în comitetul executiv. Să ni-o notăm bine: *Ungurii* din Brașov au ținut adunarea, va să zică, a fost o adunare compusă tocmai așa cum nouă guvernul nu ne permite să ne întrunim, după naționalități. Atunci de cese permite Ungurilor??

Întru pomenirea Marelui Andreiu. Din Sebeșul-săseșc ni-se scriu următoarele:

Reuniunea meseriașilor români din Sebeș a mai adăugat o faptă vrednică de laudă la arhivul activității sale.

Dacă a fost o idee fericită de a se pune sub scutul celui ce prin muncă stăruitoare a obținut progrese enorme, apoi numai spre onōre le servese faptul, că „*Andreiana*“ e conscie de numele ce'l pōrtă.

Duminecă a sêrbat biserica noastră a 28-a aniversare a morții Marelui arhieru *Andrei*. Meseriașii nostri au dat un părăstas pentru odihna sufletului patronului lor. Rugăciunile prescise au fost îndeplinite prin parochul *Zev. Murășan*, care e tot-odată și președintele reuniunii „*Andreiana*“, având ca diacon pe dir. școl. *Avram David*. Meseriașii s'au prezentat în corpore sub conducerea vice-pres. Tătar, purtând cu toții haine de sêrbătoare. Terminate rugăciunile părăstasului, corul meseriașilor a cântat cu destul simț și pricepere duiōsa poezie „*Românie mult cercată*“ după care preotul *Murășan* presintă credincioșilor un frumos buchet din faptele nemuritoriului arhieru. Termină cu dorința, ca renniunea în calea ei spre progres în cultură și bună stare să nu se abată din ogașia eroită de patronul ei ales. Conducătorii le vor indica potecul, ear' ei ascultând povețele lor cu sirguintă pășescă înainte.

Simțim o adevărată bucurie în sufletul nostru, când vedem, cum meseriașii nostri constituți în reuniunea „*Andreiana*“, în intervalele destul de scurte ne surprind cu câte o dovadă despre spiritul bun, în care lucréză. Buna înțelegere, ce domnesce în corpul acestei reuniuni a impus și străinilor, cari mai ieri-alaltăieri se credeau singuri stăpâni.

Tot cu data această țin să amintesc, că în sinul reuniunii domnesce de present o agitată, dar' nobilă întrecere. În curînd vor aranja o expoziție industrială. Vom avé ocaziune, ca din obiectele expuse să judecăm asupra progresului și vitalității tinerilor nostri meseriași. Cu prilejul acela vor da și un concert și vor juca și o piesă teatrală. În curînd vor începe — după cum am înțeles, cu învățarea cântărilor funebrele în cor. Li-

turgia o știu deja. Conducătorii sunt preocupați de idea de a cumpăra un piano pentru trebuințele reuniunii. Tot lucruri frumoșe, de cari numai bucura ne putem, felicitând pe harnicii nostri meseriași.

După cele trecute ne-am convins, că meseriașii din Sebeș au pricepere și dor de muncă, voință pentru agonisélă spirituală; numai una le mai lipsește: *spriginul obștesc*, pe care din motive *nemțelese*, unii li-l denégă cu un zel surprințător.

S'audim de bine!

Rap.

Cărți și reviste.

Au apărut:

Programa institutului pedagogic-teologic al archidiecesei ortodoxe române transilvane, în *Sibiu*, pe anul școlar 1900—1901, publicată de directorul Dr. *Eusebiu R. Roșca*. Conține articolul „*Idealele morale*“ (priviri istorice) de Dr. *I. Stroia* și date școlare, din cari estragem următoarele:

Statul personal a constat din directorul *Eusebiu R. Roșca*, doctor în drepturi, și din profesorii: *Ioan Ghibu*, protopresbiter, *Demetriu Comșa*, *Daniil P. Barcian*, doctor în filosofie, *Petru Șpan*, doctor în filosofie, *Ioan Stroia*, doctor în filosofie, *Demetriu Cunțan* presbiter, *Timoteiu Popovici*, și din medicul seminarial Dr. *Elie Beu*. În secțiunea teologică au fost inserși pe cursul I. 33, pe c. II. 27, pe c. III. 23, în secțiunea pedagogică pe c. I. 58, pe c. II. 46, pe c. III. 42; clerici extraordinari 10. În decursul anului au părăsit institutul 2 din secțiunea pedagogică, 1 din secțiunea teologică, și au fost eliminați 2 (1 din s. teologică, 1 din s. pedagogică). După protopopiate au fost: din tractul Abrud 3 la teologie, 2 la pedagogie, *Agnita* 3 teol., 7 ped., *Alba-Iulia* 1 teol., 4 ped., *Avrig* 2 teol., 16 ped., *Bistrița* 2 teol., 2 ped., *Bran* 4 teol., 14 ped., *Brașov* 2 teol., 5 ped., *Câmpeni* 1 teol., 2 ped., *Cetatea de pētră* 2 teol., 3 ped., *Cluj* 2 teol., 3 ped., *Cohalm* 5 teol., 2 ped., *Dej* 3 teol., 1 ped., *Deva* —, *Dobra* 2 ped., *Făgăraș* 6 teol., 10 ped., *Hațeg* 3 teol., 1 ped., *Ilia* 1 teol., 1 ped., *Lupșa* 2 teol., 2 ped., *Mediaș* 4 ped., *Mercurea* 5 teol., 5 ped., *Murēș-Oșorheiu* 1 teol., 5 ped., *Orăștie* 2 teol., 5 ped., *Reghin* 2 teol., 4 ped., *Sebeș* 7 teol., 9 ped., *Seliște* 2 teol., 6 ped., *Sibiu* 3 teol., 6 ped., *Sighișora* 3 teol., 4 ped., *Solnoc* 1 teol., *Târnava* 3 teol., 3 ped., *Treiscaune* 3 teol., 5 ped., *Turda* —, *Unguraș* 2 teol., 3 ped., *Zarand* 5 teol., 7 ped., După poziția socială a părinților au fost: fii de preoți 37 la teologie, 19 la pedagogie; de învățatori 7 la teologie 12 la pedagogie, de notari cercuali 2 la teologie, 2 la pedagogie, de funcționari subalterni 1 la teologie, de meseriași 1 la teologie, 1 la pedagogie, de comercianți 2 la pedagogie, de economi 33 la teologie, 106 la pedagogie.

Stipendiați au fost: 13 din secțiunea teologică și 35 din cea pedagogică.

Biblioteca seminarială constă din 1146 opuri în 2280 volume.

Camera comercială din Brașov. Zi-lele acestea a apărut în o elegantă broșură darea de sēmă despre ședința iubilară de la 2 Febr. a. c. a camerei comerciale și industriale din Brașov, înființată la 1851. Broșura cuprinde (în text român) *cuvântul de deschidere*, rostit de *Carol Fabricius* președintele camerei; „*Reprivire asupra activității camerei de 50 de ani*“, tractat de secretariul *Mauriciu Thomas*, și „*Propunerea comitetului permanent relativă la întemeierea unui fond pentru zidirea, respective acuirarea unei case proprii pentru sediul camerei*. Interesant, din mai multe puncte de vedere, și instructiv e tractatul d-lui *Thomas*, care înainte de a trece la schițarea activității camerei și a momentelor mai însemnate din viața ei de 50 ani, arată originea camerelor comerciale și industriale, peripețiile prin cari au trecut până la organizația lor de acum, și înființarea lor în patria noastră. Tot în acest tractat, în partea specială ni-se arată, că de la 1876 până la 1881 vicepresident al camerei a fost un Român, acum răposatul *Diamandi Manole*, care la 1881 a fost ales apoi president, purtând acest post onorific până la finea anului 1889.

Cei cari doresc să aibă această broșură, al cărui titlu e: „*Camera de comerț și industrie din Brașov, 1851—1901*“, să o cêră de la biroul camerei.

Nr. 95/1901.

[106] 1—3

Publicare de licitațiune.

Edificarea a două sale de învățământ pentru școala populară gr.-or. din comuna Brad se dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuende, ce se va ține în 1/14 Iunie c. la 11 ore a. m. în localul școlii.

Prețul strigării este de cor. 8103.10.

Licitanții au să depună vadiul de 10%. Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parochial.

Brad, la 15/27 Iunie, 1901.

Președintele comitet. parochial.

Sz. 3777/901

[100] 1—1

Hirdetmény.

A Kelnek Szászorbó szerdahelyi törv. hat. közut 4-k km. szakaszán levő 2 ik számú hid helyreállítására vonatkozó munkák biztositása czéljából 1901 évi július 12-én délelőtt 10 órára Szabvármegye alispánjánál a várm. ház tanácskozási termében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentti munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó az előírányozott 856 K. 25 fr költség után számítandó és a részletes feltételekben előírt 5% os bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat a kitűzött nap 9 órájáig a vármegye alispánjánál annyival inkább adják, mert a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szabvármegyei építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagy-Szabvármegye, 1901 június hó 26 án.

Reissenberger
alispán.

[103] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la școala confesională din Rod, protopresbiteratul Mercurei se scrie prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 corone salariu, 50 corone relut de quartir și lemne, 30 corone pentru grădină.

Sumele aceste se solvesc regulat din cassa Epitropiei parochiale în rate lunare decursive.

Doritori de a ocupa acest post au a-și trimite documentele lor instruite conform legilor din vigore comitetului parochial de aicea până la ziua expirării concursului.

Se cere ca concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserica de aici spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în Rod, la 10/23 Iunie 1901.

Ioan Moga
preș. comit. parochial.

Ioan Guiu
notar,

Nr. 346/901.

[102] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele jos însemnate din protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Sânt-Andreeș*, un post de învățătoriu cu salariu de 600 cor. și lemne, din cari are să se încâldească și școala, plus stolă unde va fi poftit, salariul din repartitie, dar' se capătă regulat. Quartir și grădină.

2. *Uroiș*, un post de învățătoriu cu salariu de 600 cor., din care o mare parte se capătă dela guvern, cel din repartitie e sigur și se capătă regulat, apoi lemne din cari se încâldește și școala.

3. *Banpatoc*, un post învățătoresc, cu salariu de 600 cor., care se capătă regulat, quartir liber în noul edificiu școlar, grădină și lemne de foc, din care are să se încâldească și școala.

4. *Săcărâmb*, un post învățătoresc cu salariu de 720 cor. quartir liber, lemne de foc, din cari are să se încâldească și școala, stola dela funcții unde va fi poftit. Salariul se capătă regulat lunar din cassa bisericeii.

5. *Tempeș*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., quartir liber în edificiul școlar, grădină mare, stolă, unde va fi poftit dela funcții. Salariul e din repartitie, dar' după convertirea unei acții de stat se va solvi din lada bisericeii.

6. *Suligeteș*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., lemne și stolă de unde va fi poftit la funcții.

7. *Fizeș-Barburaș*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor. lemne și stolă dela funcții unde va fi poftit. Salariul se capătă regulat deși e din repartitie, pe basa unui preliminar aprobat.

8. *Certeșul superior*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., quartir în edificiul școlii, grădină, lemne, din cari are să se încâldească și școala.

9. *Dialul mare-Griclaciș*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor. și alte eventuale accidentii.

10. *Lesnic-Dumbrăvițaș*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., quartir și grădină, lemne de foc, din cari are să se încâldească și școala plus alte accidentii eventuale.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile lor concursuale instruite conform normelor în vigore subscrișului oficiu protopresbiteral în termenul indicat. Apoi sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în comunele respective la sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Se recere dela concurenții să țină strană resp. vor fi îndatorați a cânta în strană la toate ocașiunile serviciilor divine și preste tot vor fi preferiți aceia, cari vor ști conduce corul și în urma hârniceii lor, nu este eschis, că vor fi remunerați preste salariul indicat.

Încât pentru salariul din repartitie, acela se va da regulat, fiind repartitia în toate comunele aprobată de Preaven. Consistoriu.

Deva, 15 Iunie 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Devei.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 63/1901

[101] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățătoriu vacant de clasa a II dela școala confes. gr.-or. din Mohu, protopresbiteratul Sibiiului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 600 corone solviți din cassa bisericeii în rate lunare anticipative.

2. Relut de quartir 40 cor. și 2 stângini de lemne.

3. Folosința jumătate din grădina școlară. Dela concurenții se cere a se prezenta în comună în vre-o Duminecă sau sâmbătă înainte de alegere spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, având ca învățătoriu confesional a ține strana în biserică și a instrui pe elevii școlari în cântări.

Concurenții au a-și așterne petițiunile lor instruite în sensul legilor din vigore la prea onoratul oficiu protopresbiteral gr.-or. în Sibiiu în termenul deschis.

Mohu, în 18 Iunie 1901.

Oficiul parochial:

Ioan Stănescu
paroch și președinte.

Nr. 687.

Cu știrea și consensul subscrișului.
Sibiiu, 18 Iunie, 1901.

I. Papiu
protopresbiter.

Nr. 292/1901

[98] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna Nadeș a română, protopresbiteratul Reghinului, se publică concurs în fôia „Telegraful Român” cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia numită.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. privitoare la stabilirea congruei.

Suplicele concursuali, compuse după legile în vigore, sunt a se adresa subscrișului p. u. Reghinul săsesc.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Reghinului.

Reghin, 15 Iunie 1901.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Galaction Șagău
protopresbiter.

Nr. 311/901 F. G.

[97] 2—3

CONCURS

Spre scopul conferirii de știpendii din „Fundatiunea lui Gozsdu” pe anul școlar 1901/2 pentru școlile medii, facultăți, universități și școlile de cadeți militare la armata comună și honvezi, — se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notariul public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericeii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere estrasul din matricula botezaților, provădit cu clausula parochului competent, că și de present aparține la biserică greco-orientală română;

b) că ștudiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subșternă ștudenții dela clasele medii atestatului despre anul școlar 1900/1, ear' cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente.

Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscriș și de preotul locului, ear' dacă nu ar fi acolo preot ori ar fi înrușit cu concurentul trebuie să fie subscriș din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa întru timp și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fie-care concurent are să arate, în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voeșce a continua studiile, precum și aceea dacă are și alt știpendiu.

4. Cei-ce voeșce să ștudieze în străinătate, au să arate necesitatea de a face studii în străinătate, că în cazul dacă li-se va vota știpendiul, să se pôtă îndată exopera conceșiunea ministerială prescrișă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de știpendii spre absolvarea școlilor militare de cadeți, se observă, că știpendiile aceste pe lângă documentarea condițiilor staverite în acest concurs (p. 1 a) c), 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor estrada comandei școlilor militare, dacă concurentul va documenta că este primit de elev regulat la respectiva școala de cadeți.

6. Petițiunile instruite cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundatiunei Gozsdu (Budapest VII Holló utca 8. sz.) până la 5 August st. n. a. c.

Totodată se provocă toți știpendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoré pentru depunerea rigoróselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la termenul susindicat, și pe lângă observarea punctului 3 din acest concurs, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1900/1 căci altcum li-se va sista știpendiul, respective nu vor căpéta ajutoriul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruite cu documentele susamintite, sau sosite după termenul scris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul espedării regulate, fie-care concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimite resoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundatiunei lui Gozsdu, ținută în 1 Iunie 1901.

Comitetul.

[89] 3—3

CONCURS

Devenind vacant postul de învățător în clasa a III-a dela școala noastră poporală din Turcheș, pentru ocuparea acestui post se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 600 corone (șase sute corone) plătiți în rate lunare anticipative.

2. Quartir natural în edificiul școlii.

3. Un pătrar de jughér de grădină seu relutul coréșpunđător în bani, dacă nu se reflectéază la loc de grădină în natură.

4. Dreptul la cuincuenalii după serviciul învățătoresc recerut și făcut în comună.

Documentele recerute și instruite în sensul regulamentului în vigore se vor așterne la P. on. oficiu protopopesc român gr. or. al Brașovului în Brașov.

Din ședința comitetului parochial ținută la 27 Maiu a. c.

Turcheș, în 29 Maiu, 1901.

Ioșif Oncioiu
preș. comit. parochial.

Ioan Pascu
not. comit. parochial.

Nr. 366—901

[92] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroch Ioșif Șuiaga în parochia de clasa III-a Lăpușnic, protopresbiteratul Dobra, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din cele fasonate în cola B. pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile, instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul amintit.

Dobra, la 12 Iunie 1901.

Oficiul protopresbiteral al tractului Dobra, în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioșif Morariu,
protopresb.

Nr. 192/1901

[91] 3—3

Concurs repețit

Pentru ocuparea postului de paroch de clasa a III-a în comuna Păuca, protopresbiteratul Mercurei, se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la cola B. pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite cererile lor instruite conform normelor prescrișe subsemnatului Oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Mercurea la 12 Martie 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

I. Droș
protop.

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiiu, se pôte procura

Din vremuri apuse,

de

Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

Un tinér român cu cel puțin două clase reale sau gimnasiale se aplică imediat ca

practicant

în Librăria Tipografiei archidieceșane pe lângă condițiuni favorabile. Prospecte frumóse pentru viitor.

A se adresa cătră

Librăria Tipografiei archidieceșane
Sibiiu (Nagyszeben).

La Librăria Tipografiei archidieceșane se află de vânđare:

Stilistica practică

sau

Regule și exemple
pentru

Tot felul de epistole, petițiuni, acte și documente, cari vin mai des înainte în viața de toate zilele

de

Ioan F. Negruțiu.

Ediția a III-a. — Prețul 80 fileri.

Manual de stilistică

pentru

Clasa IV. gimnasială, preparandii, școala reală, școala superioară de fete ș. a. precum și pentru privați, de

Ioan F. Negruțiu.

Ediția III.